

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਸਾਹਮਣੇ

ਰੂਪ ਚੰਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 400-ਡੀ

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I) - ਧਾਰਾ 145, 155 (3) - ਇਲੈਕਟ੍ਰੋ-ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਉਪਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ - ਕੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ।

ਟੇਪਰਕਾਰਡਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ 1919 ਦੇ ਐਕਟ IX ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 30 ਅਗਸਤ, 1955 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ। ਨੰਬਰ 1, ਗਵਾਹ ਏ.ਐਲ. ਸੇਠੀ ਤੋਂ ਜਿਰਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਟੇਪ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਹੇਸ਼ ਚੰਦ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ।

ਦਾਅਵਾ 8,728-10-8 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸੂਟ।

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ: ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਲ. ਭਾਟੀਆ।

ਕੇ.ਕੇ. ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਓਨੀ ਹੀ ਨਵੀਨ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇਹ ਨਵੀਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਇੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜੇ ਟੇਪਰਕਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨਾਂ ਵਾਲੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਨੂੰ ਬੀਬ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਦਲਾਲ ਏ.ਐਲ. ਸੇਠੀ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਪੱਤਰ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗਵਾਹ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੇਠੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਦੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਪਰਕਾਰਡਰ 'ਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਟੈਪਰਕਾਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਤੇ 155 (3) ਹਨ। ਧਾਰਾ 145 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ, ਜੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਲਿਖਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ, ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖੰਡਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਟੈਪਰਕਾਰਡਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ "ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ" ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (58) ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਲਿਖਣ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਮੀਕਰਨ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ, ਲਿਥੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੋਰ ਢੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜੇ ਟੈਪਰਕਾਰਡਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 145 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਕਰਨ "ਰਾਈਟਿੰਗ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਠੇਸ ਵਸਤੂ ਜੋ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ, ਲਿਥੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਇਹ ਇੱਕ ਟੇਪ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੀ ਚੌੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੈਪਰਕਾਰਡਰ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (3) ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸਾਬਕਾ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰਾਂ ਜਾਂ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ, ਚਾਰਟ, ਚਿੱਤਰਾਂ, ਮਾਡਲਾਂ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਤਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਖੰਜਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਾਤਲ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੰਜਰ ਗਵਾਹ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਕੀਨਨ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਬਕਾ ਅਸੰਗਤ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਿਹਰਾ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਵਾਹ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਟੈਪਰਕਾਰਡਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਟੈਪਰਕਾਰਡਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਤ ਹੈ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਟੈਲੀਫੋਨ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਵਾਹ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਬੋਲਦੇ ਸੁਣਿਆ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਂਡਰਿਊਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, (1) ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਧੁਨੀ ਦਾ ਫੋਨੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਪ੍ਰਜਨਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਰੇਲ ਰੋਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਗਲੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਟ੍ਰੈਕ ਵਿਛਾਉਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਿਊਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੋਨੋਗ੍ਰਾਫ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਯੰਤਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਪ੍ਰਜਨਕ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੌਰਾਨ ਬਲੇਅਰ ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ:-

"ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੋਨੋਗ੍ਰਾਫ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ, ਪਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਜਨਨ." (ਬੋਏਨ ਸਿਟੀ, ਜੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਰ. ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਐਂਡਰਸਨ (1))।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ "ਡਿਕਟੇਟੋਫੋਨ" ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਡਿਕਟੇਗ੍ਰਾਫ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਡਿਕਟੇਗ੍ਰਾਫ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਯੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਿੰਡਲੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2)। ਇਕੋ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵੱਲ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਬਕਸਟਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿੰਗ (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਿਫਟ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹ

ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਡਿਕਟਾਫੋਨ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੇਪਰਕਾਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਉੱਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਡੀਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।